

Motion till riksdagen

1989/90:Ub627

av Jan-Erik Wikström m.fl. (fp, m, c)

Tandläkarlinjen vid Karolinska institutet

I dag antas 260 studerande på tandläkarlinjen. Fördelningen på orter är 120 i Stockholm, 80 i Göteborg och 60 i Umeå. Examinationsfrekvensen ligger idag på ca 50 %. Ett beslut nu om ändrad dimensionering påverkar utflödet på arbetsmarknaden om 5,5 år.

Utbildningsministern föreslår att 40 platser omfördelas från Stockholm till Malmö.

Det framtida behovet av tandläkare är svårt att räkna fram. Den senaste tiden har olika prognoser framställts. De har mynnat ut i olika värden för hur många tandläkare som kommer att behövas. Dessa skillnader beror på att prognoserna bygger på olika uppfattningar om examinationsfrekvens, vardefterfrågan, antalet yrkesutövare som pensioneras m.m. Den utredning (SOU 1989:28, Utbildningar för framtidens tandvård) som ligger till grund för förslaget i budgetpropositionen räknade med 220 nybörjarplatser. UHÄ har å sin sida helt nyligen angett att dagens dimensionering om 260 platser bör ökas med inte mindre än 180, om man skall behålla nuvarande antal tandläkare i yrkesverksam ålder. UHÄ utgår i dessa beräkningar från en examinationsfrekvens om 75 %.

Utbildningsministern anför att det för närvarande råder alldeles för stor osäkerhet om både behovet av tandläkare och om hur många tandläkare som kommer att examineras från högskolorna, för att beslut nu skall kunna fattas om en ändring av antalet nybörjarplatser. Vi delar utbildningsministerns uppfattning att en del faktorer nu medför stor osäkerhet vad gäller antalet platser på tandläkarlinjen. Vi delar emellertid inte hans uppfattning om att planeringsramen för landet skall vara just 260. Vi anser att flera faktorer talar för en ökning av platsantalet. Av ekonomiska skäl bör det emellertid ske i begränsad omfattning.

Om nuvarande mycket låga examinationsfrekvens inte kan höjas skulle antalet nybörjarplatser, enligt UHÄ:s beräkningsmodell, behöva ökas med 300 för att antalet tandläkare skall behållas. Vi anser att UHÄ allvarligt måste pröva de förslag till åtgärder som har aktualiserats från högskolehåll i syfte att höja examinationen. Med en frekvens om 75 % fordras i ökning de ovan nämnda 180 platserna.

Ett oroande förhållande är att det redan idag finns ca 100 vakanta tjänster i landet. Av dessa återfinns hälften i de län, som i huvudsak rekryterar tandläkare från Karolinska institutet.

Vi anser att planeringsramen för närvarande bör vara 280 platser, dvs. en ökning med 20 platser. Skälen till denna nivå är att de siffror vi nämnt ger vid handen att en ökning är högst rimlig. Nivån motiveras också av följande.

Utbildningsministerns förslag är att tandläkarlinjen vid Karolinska institutet minskas med en tredjedel. Hans redovisning (sid 253 f) av hur minskningen från 500 platser till nuvarande 260 har genomförts är vilseledande. Han anför att det är vid universiteten i Göteborg och Umeå samt enheten för tandläkarutbildningen i Malmö som neddragningarna gjorts. Det rätta förhållandet är att den ojämförligt största dimensioneringsminskningen har drabbat Karolinska institutet, där platsantalet minskats från 220 till 120, dvs. med 100. Det ligger i sakens natur att en tidigare neddragning av kapaciteten med 45 % är ett kraftigt ingrepp i organisationen. Efterverkningar härav finns fortfarande. Att då låta samma högskola genomgå ytterligare en nedskärning är inte klok högskolepolitik, särskilt med tanke på den stora osäkerhet som vidlåder prognoserna. I sammanhanget kan också nämnas, att just Karolinska institutet genomfört en nedskärning av läkarlinjen med 25 %. Institutet är därmed den högskola i landet som fått vidkännas de kraftigaste minskningarna.

Den ovan nämnda utredningen. Utbildningar för framtidens tandvård, har delat in landet i fyra regioner. I Karolinska institutets region återfinns 40 % av befolkningen. Det skulle motivera 140 platser av den nuvarande ramen om 260 platser. 112 om ramen fastställs till 280.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att fastställa att antalet nybörjarplatser på tandläkarlinjen vid Karolinska institutet budgetåret 1990/91 skall vara 100.

Stockholm den 25 januari 1990

Jan-Erik Wikström (fp)

Elisabeth Fleetwood (m)

Pär Granstedt (c)